

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

22 06 2021 р.

м. Київ

№ 699

Про затвердження стандарту фахової
передвищої освіти зі спеціальності
051 Економіка освітньо-професійного
ступеня «фаховий молодший бакалавр»

На виконання статті 8 Закону України «Про фахову передвищу освіту», пункту 4.3 Положення про Науково-методичну раду Міністерства освіти і науки України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 вересня 2015 року № 922 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 05 січня 2021 року № 18) з урахуванням Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 13 липня 2020 року № 918,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити стандарт фахової передвищої освіти зі спеціальності 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр», що додається.
2. Установити, що стандарт вищої освіти, затверджений пунктом 1 цього наказу, вводиться в дію з 2021/2022 навчального року.
3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра з питань європейської інтеграції Вітренка А.

Міністр

Сергій ШКАРЛЕТ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

07 07 20 дл р.

м. Київ

№ 781

Про внесення змін до деяких наказів
Міністерства освіти і науки України

Відповідно до пункту 8 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630 (зі змінами), та у зв'язку з допущеною технічною помилкою

НАКАЗУЮ:

1. Унести зміни до наказів Міністерства освіти і науки України «Про затвердження стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 051 Економіка освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» від 22 червня 2021 року № 699, «Про затвердження стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 071 Облік і оподаткування освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» від 22 червня 2021 року № 698, «Про затвердження стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» від 22 червня 2021 року № 700, «Про затвердження стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 073 Менеджмент освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» від 22 червня 2021 року № 697, «Про затвердження стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 075 Маркетинг освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» від 22 червня 2021 року № 703, «Про затвердження стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» від 22 червня 2021 року № 704, такі зміни:

«2. Установити, що стандарт фахової передвищої освіти, затверджений пунктом 1 цього наказу, вводиться в дію з 2021/2022 навчального року.».

2. Департаменту забезпечення документообігу, контролю та інформаційних технологій (Єрмо І.) зробити відмітку у справі архіву.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра з питань європейської інтеграції Вітренка А.

Міністр

Сергій ШКАРЛЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Наказ Міністерства
освіти і науки України**

від 22.06.2021 р. № 699

СТАНДАРТ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИЙ СТУПІНЬ: фаховий молодший бакалавр

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ: 05 Соціальні та поведінкові науки

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ: 051 Економіка

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Київ
2021**

1. Преамбула

Стандарт фахової передвищої освіти: освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр, галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальність 051 Економіка.

Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 22.06.2021 р. № 699.

Стандарт розроблено членами підкомісії зі спеціальності 051 Економіка Науково-методичної комісії з бізнесу, управління, соціальної роботи та сервісу (НМК 3) сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України:

Копайгородська Тетяна Григорівна (голова підкомісії), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, голова циклової комісії економічних дисциплін, викладач Відокремленого структурного підрозділу «Одеський технічний фаховий коледж Одеської національної академії харчових технологій»;

Петченко Марина Валентинівна (заступник голови підкомісії), кандидат економічних наук, начальник наукового відділу Кременчуцького льотного коледжу Харківського національного університету внутрішніх справ;

Трофимчук Наталія Володимирівна (секретар підкомісії), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, старший викладач Відокремленого структурного підрозділу «Фаховий коледж технологій, бізнесу та права Волинського національного університету імені Лесі Українки»;

Авласенко Олена Анатоліївна, кандидат економічних наук, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, викладач Фахового коледжу Міжнародного гуманітарного університету;

Гурська Лариса Леонідівна, спеціаліст вищої категорії, викладач Відокремленого структурного підрозділу «Ірпінський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України»;

Муляр Тамара Станіславівна, кандидат економічних наук, доцент, завідувач економічного відділення Житомирського агротехнічного коледжу;

Нечитайло Наталія Володимирівна, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, завідувач економічного відділення Харківського державного автомобільно-дорожнього коледжу;

Поцелуйко Ірина Володимирівна, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, голова циклової комісії філологічних та економічних дисциплін, викладач Відокремленого структурного підрозділу «Фаховий коледж транспорту та комп'ютерних технологій Національного університету «Чернігівська політехніка»;

Яровий Ігор Миколайович, кандидат економічних наук, заступник директора з навчальної роботи Київського фахового коледжу комп'ютерних технологій та економіки Національного авіаційного університету.

Куратори Науково-методичної комісії з бізнесу, управління, соціальної роботи та сервісу (НМК 3) сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України:

Войнаш Лідія Герасимівна, член сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, кандидат економічних наук, директорка Департаменту кадрової політики, освіти і науки Укркоопспілки, директорка Навчально-методичного центру «Укоопосвіта»;

Макарук Ігор Валентинович, заступник координатора сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, заступник директора з навчальної роботи Відокремленого структурного підрозділу «Фаховий коледж технологій, бізнесу та права Волинського національного університету імені Лесі Українки».

Стандарт фахової передвищої освіти розглянуто та схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності 051 Економіка Науково-методичної комісії з бізнесу, управління, соціальної роботи та сервісу (НМК 3) сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України 20.01.2021, протокол № 2.

Методичну експертизу проводили:

Хоменко Микола Павлович, заступник директора Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти», кандидат педагогічних наук, голова експертної групи з організації проведення методичної експертизи проєктів стандартів фахової передвищої освіти.

Дудус Тетяна Василівна, кандидат педагогічних наук, завідувач кабінету Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти».

Синявська Ніна Іванівна, методист Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти».

Фахову експертизу проводили:

Сторожук Микола Калістратович – Голова ради директорів підприємств і організацій Дарницького району м. Києва, Голова правління АТ «Київський радіозавод».

Боронос Вікторія Георгіївна – доктор економічних наук, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Навчально-наукового інституту бізнесу, економіки та менеджменту Сумського державного університету.

Пенцак Мирослава Володимирівна, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, голова циклової комісії, викладач Фахового технологічного коледжу ДВНЗ «Національний лісотехнічний університет України».

Стандарт розглянуто та схвалено на засіданні Науково-методичної комісії з бізнесу, управління, соціальної роботи та сервісу (НМК 3) сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 09.04.2021 №2).

Стандарт розглянуто на засіданні сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 28.01.2021 №4).

Стандарт розглянуто після надходження всіх зауважень і пропозицій та схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності 051 Економіка Науково-методичної комісії (НМК 3) з бізнесу, управління, соціальної роботи та сервісу сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 29.03.2021 №3).

2. Загальна характеристика

Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Форми здобуття освіти	1) інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева); 2) індивідуальна (екстернатна, на робочому місці (на виробництві)); 3) дуальна.
Освітня кваліфікація	Фаховий молодший бакалавр з економіки
Професійна кваліфікація	
Кваліфікація в дипломі	Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр Спеціальність – Економіка Спеціалізація – (зазначити назву спеціалізації за наявності) Освітньо-професійна програма (зазначити назву)
Опис предметної області	Об’єкт вивчення та/або діяльності: закономірності функціонування та розвитку соціально-економічних систем, соціально-економічних процесів, аналіз і планування діяльності їх суб’єктів для досягнення економічних і соціальних результатів. Цілі навчання: підготовка фахівців, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і практичними навичками, необхідними для розв’язання типових спеціалізованих задач та практичних проблем предметної області. Теоретичний зміст предметної області: поняття, категорії, принципи, закони, концепції економічних наук. Методи, методика та технології: загальнонаукові та спеціальні методи, методика і технології предметної області пізнання та пошукової діяльності, інформаційно-комунікаційні технології. Інструменти та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються у професійній діяльності.

Академічні права випускників	Здобуття освіти за: початковим рівнем (короткий цикл) вищої освіти; першим (бакалаврський) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих, у тому числі післядипломної освіти
Працевлаштування випускників	

3. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття ступеня фахової передвищої освіти

Фахова передвища освіта може здобуватись на основі базової середньої освіти, повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти), професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти або вищої освіти.

Обсяг освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра на основі повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти) становить 120 кредитів ЄКТС.

На основі базової середньої освіти здобувачі фахової передвищої освіти зобов'язані одночасно виконати освітню програму профільної середньої освіти, тривалість здобуття якої становить два роки. Освітня програма профільної середньої освіти професійного спрямування, що відповідає галузі знань та/або спеціальності, інтегрується з освітньо-професійною програмою фахового молодшого бакалавра.

Мінімум 50 % обсягу освітньо-професійної програми має бути спрямовано на досягнення результатів навчання за спеціальністю, визначених Стандартом фахової передвищої освіти.

Обсяг освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра на основі професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти або вищої освіти визначається закладом фахової передвищої освіти з урахуванням визнання раніше здобутих результатів навчання. Обсяг такої програми становить не менше 50 % загального обсягу освітньо-професійної програми на основі профільної середньої освіти.

4. Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів економічної науки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.
-----------------------------------	--

Загальні компетентності	<p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.</p>
Спеціальні компетентності	<p>СК 1. Здатність ідентифікувати інформацію та усвідомлювати проблеми предметної області, базові засади функціонування сучасної економіки.</p> <p>СК 2. Здатність обирати й застосовувати положення нормативно-правових актів для якісного виконання завдань та обов'язків професійної діяльності.</p> <p>СК 3. Здатність на основі типової методики і знань, розраховувати економічні і соціально-економічні показники суб'єктів господарювання.</p> <p>СК 4. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання.</p> <p>СК 5. Здатність планувати діяльність суб'єктів господарювання в умовах мінливого середовища.</p> <p>СК 6. Здатність вирішувати професійні завдання з організації діяльності окремих підрозділів суб'єктів господарювання.</p> <p>СК 7. Здатність виконувати завдання, пов'язані з функціонуванням системи управління суб'єктів господарювання.</p>

	<p>СК 8. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів.</p> <p>СК 9. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів господарювання.</p> <p>СК 10. Здатність виявляти проблеми і пропонувати шляхи їх розв'язання під час аналізу конкретних ситуацій економічного характеру</p>
--	---

5. Нормативний зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

<p>РН 1. Знати свої права та обов'язки як члена суспільства, цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>РН 2. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності.</p> <p>РН 3. Здійснювати пошук, збирання, оброблення та аналізування інформації у професійній діяльності.</p> <p>РН 4. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання для розв'язання практичних ситуацій.</p> <p>РН 5. Використовувати сучасні інформаційні і комунікаційні технології для розв'язання професійних завдань.</p> <p>РН 6. Проявляти ініціативу та підприємливість щодо розвитку підприємства (підрозділу).</p> <p>РН 7. Володіти економічною термінологією, оперувати категоріями, поняттями предметної області соціально-економічних систем різного рівня.</p> <p>РН 8. Використовувати нормативно-правові акти, що регламентують професійну діяльність.</p> <p>РН 9. Розв'язувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності.</p> <p>РН 10. Аналізувати результати діяльності суб'єктів господарювання для визначення напрямів їх удосконалення.</p> <p>РН 11. Планувати основні економічні показники підприємства (підрозділу) для підвищення ефективності діяльності.</p> <p>РН 12. Розв'язувати професійні завдання з організації діяльності підприємства (підрозділу).</p> <p>РН13. Володіти методами й інструментарієм для виконання управлінських рішень щодо функціонування підприємств (підрозділу).</p> <p>РН 14. Знаходити оптимальні, обґрунтовані, творчі рішення для розв'язування професійних завдань.</p> <p>РН 15. Володіти навичками міжособистісної взаємодії, які дають змогу досягати професійної мети</p>
---

6. Форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти

Форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти	Атестація зі спеціальності здійснюється у формі кваліфікаційного іспиту.
---	--

Вимоги до кваліфікаційного іспиту	Кваліфікаційний іспит має передбачати оцінювання результатів навчання, визначених цим стандартом та відповідною освітньо-професійною програмою
--	--

7. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти

У закладі фахової передвищої освіти повинна функціонувати система забезпечення якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

1) визначення та оприлюднення політики, принципів та процедур забезпечення якості фахової передвищої освіти, що інтегровані до загальної системи управління закладом фахової передвищої освіти, узгоджені з його стратегією і передбачають залучення внутрішніх та зовнішніх заінтересованих сторін;

2) визначення і послідовне дотримання процедур розроблення освітньо-професійних програм, які забезпечують відповідність їх змісту стандартам фахової передвищої освіти (професійним стандартам – за наявності), декларованим цілям, урахування позицій заінтересованих сторін, чітке визначення кваліфікацій, що присуджуються та/або присвоюються, які мають бути узгоджені з Національною рамкою кваліфікацій;

3) здійснення за участю здобувачів освіти моніторингу та періодичного перегляду освітньо-професійних програм з метою гарантування досягнення встановлених для них цілей та їх відповідності потребам здобувачів фахової передвищої освіти і суспільства, включаючи опитування здобувачів фахової передвищої освіти;

4) забезпечення дотримання вимог правової визначеності, оприлюднення та послідовного дотримання нормативних документів закладу фахової передвищої освіти, що регулюють усі стадії підготовки здобувачів фахової передвищої освіти (прийом на навчання, організація освітнього процесу, визнання результатів навчання, переведення, відрахування, атестація тощо);

5) забезпечення релевантності, надійності, прозорості та об'єктивності оцінювання, що здійснюється у рамках освітнього процесу;

6) визначення та послідовне дотримання вимог щодо компетентності педагогічних (науково-педагогічних) працівників, застосування чесних і прозорих правил прийняття на роботу та безперервного професійного розвитку персоналу;

7) забезпечення необхідного фінансування освітньої та викладацької діяльності, а також адекватних та доступних освітніх ресурсів і підтримки здобувачів фахової передвищої освіти за кожною освітньо-професійною програмою;

8) забезпечення збирання, аналізу і використання відповідної інформації для ефективного управління освітньо-професійними програмами та іншою діяльністю закладу;

9) забезпечення публічної, зрозумілої, точної, об'єктивної, своєчасної та легкодоступної інформації про діяльність закладу та всі освітньо-професійні

програми, умови і процедури присвоєння ступеня фахової передвищої освіти та кваліфікацій;

10) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладу фахової передвищої освіти та здобувачами фахової передвищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату та інших порушень академічної доброчесності, притягнення порушників до академічної відповідальності;

11) періодичне проходження процедури зовнішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти;

12) залучення здобувачів фахової передвищої освіти та роботодавців як повноправних партнерів до процедур і заходів забезпечення якості освіти;

13) забезпечення дотримання студентоорієнтованого навчання в освітньому процесі;

14) здійснення інших процедур і заходів, визначених законодавством, установчими документами закладів фахової передвищої освіти або відповідно до них.

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти закладу фахової передвищої освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти) за поданням такого закладу може оцінюватися центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості фахової передвищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості фахової передвищої освіти, що затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки за поданням центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти.

8. Вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності)

Повна назва Професійного стандарту, його реквізити та (або) посилання на документ	
Особливості Стандарту фахової передвищої освіти, пов'язані з наявністю певного Професійного стандарту	

9. Перелік нормативних документів

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

2. Закон України «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019.

№ 2745-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>

3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 № 1341.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>

4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої

- освіти» від 29.04.2015 № 266.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/266-2015-%D0%BF#Text>
5. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку громадянської освіти в Україні» від 03.10.2018 № 710-р.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710-2018-%D1%80#Text>
6. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти» від 13.07.2020 № 918.
URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5f0/d5d/48d/5f0d5d48d9657591717806.pdf>
7. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти» від 13.11.2018 №1244.
URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/051-ekonomika-bakalavr.pdf>
8. Наказ МОН від 01.06.2018 № 570 «Про затвердження типової освітньої програми профільної середньої освіти закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти»
URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-profilnoyi-serednoyi-osviti-zakladiv-osviti-sho-zdijsnyuyut-pidgotovku-molodshih-specialistiv-na-osnovi-bazovoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti>.

Генеральний директор
директорату фахової передвищої, вищої освіти

Олег ШАРОВ

Пояснювальна записка

Заклад фахової передвищої освіти самостійно визначає перелік освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення визначених результатів навчання.

Наведений у цьому Стандарті перелік компетентностей і програмних результатів навчання не є вичерпним. Заклади фахової передвищої освіти під час формування освітньо-професійних програм можуть визначати додаткові компетентності і програмні результати навчання, форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти тощо.

Під час формування освітньо-професійних програм з інтегрованою освітньою програмою профільної середньої освіти та складання навчальних планів до затвердження в установленому порядку освітньої програми профільної середньої освіти, заклади фахової передвищої освіти зобов'язані керуватися цим Стандартом та наказом МОН від 01.06.2018 № 570 «Про затвердження типової освітньої програми профільної середньої освіти закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти».

У Таблиці 1 подано матрицю відповідності визначених Стандартом компетентностей Національній рамці кваліфікацій, у Таблиці 2 – відповідність визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей.

Фахівець підготовлений до роботи в галузі економіки за Національним класифікатором України: «Класифікатор видів економічної діяльності» ДК 009:2010:

Секція А Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство
 Секції В, С, D та E Переробна промисловість, добувна промисловість, розроблення кар'єрів та інша промисловість
 Секція F Будівництво
 Секції G, H та I Оптова та роздрібна торгівля, транспорт і складське господарство, тимчасове розміщування й організація харчування
 Секція J Інформація та телекомунікації
 Секція K Фінансова та страхова діяльність
 Секція L Операції з нерухомим майном
 Секції M та N Професійна, наукова та технічна діяльність, діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування
 Секції O, P та Q Державне управління й оборона, освіта, охорона здоров'я та надання соціальної допомоги
 Секції R, S, T та U Інші послуги.

Фахівець здатен виконувати зазначені професійні роботи за Національним класифікатором України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010:

3119 Технік з планування
 3119 Технік з нормування праці
 3119 Технік з праці
 3434 Асистент економіста-демографа
 3434 Асистент економіста-статистика
 3436.1. Помічник керівника підприємства (установи, організації)

- 3436.2. Помічник керівника виробничого підрозділу.
 3436.2. Помічник керівника іншого основного підрозділу.
 3436.3. Помічники керівників малих підприємств без апарату управління.

Перелік посад, які може обіймати випускник, не є вичерпним.

Корисні посилання:

1. Наказ Держспоживстандарту України від 11.10.2010 № 457 «Національний класифікатор України: «Класифікатор видів економічної діяльності» ДК 009:2010: URL: http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html
2. Наказ Держспоживстандарту від 28.10.2010 № 327 «Національний класифікатор України. Класифікатор професій ДК 003:2010» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>
3. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) // URL: http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-andguidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf .
4. Проект ЄС TUNING (приклади результатів навчання, компетентностей) – <http://www.unideusto.org/tuningeu/>
5. ESG 2015 (Стандарти та рекомендації із забезпечення якості в ЄПВО) – https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf
6. EQF 2017 (Європейська рамка кваліфікацій) – <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ceead970-518f-11e7-a5ca-01aa75ed71a1/language-en>;
<https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page>
7. QF EHEA 2018 (Рамка кваліфікацій ЄПВО) – http://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf.

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
<p>Компетентності</p>	<p>Зн 1. Всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання у сфері навчання та/або професійної діяльності, усвідомлення меж цих знань</p>	<p>Ум 1. Широкий спектр когнітивних та практичних умінь/навичок, необхідних для розв'язання складних задач у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання. Ум 2. Знаходження творчих рішень або відповідей на чітко визначені конкретні та абстрактні проблеми на основі ідентифікації та застосування даних. Ум 3. Планування, аналіз, контроль та оцінювання власної роботи та роботи інших осіб у спеціалізованому контексті</p>	<p>К 1. Взаємодія з колегами, керівниками та клієнтами у питаннях, що стосуються розуміння, навичок та діяльності у професійній сфері та/або у сфері навчання. К 2. Донесення до широкого кола осіб (колеги, керівники, клієнти) власного розуміння, знань, суджень, досвіду, зокрема у сфері професійної діяльності</p>	<p>ВА 1. Організація та нагляд (управління) в контекстах професійної діяльності або навчання в умовах непередбачуваних змін. ВА 2. Покращення результатів власної діяльності і роботи інших. ВА 3. Здатність продовжувати навчання з деяким ступенем автономії</p>
1	2	3	4	5

1	2	3	4	5
Загальні компетентності				
ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні			К 1, К 2	ВА 1
ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя	Зн 1		К 2	
ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово	Зн 1	Ум 1	К 1, К 2	
ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою	Зн 1	Ум 1	К 1, К 2	
ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	Зн 1	Ум 1, Ум 2, Ум 3	К 1, К 2	ВА 2, ВА 3
ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	Зн 1	Ум 1, Ум 2, Ум 3	К 1, К 2	ВА 2, ВА 3
ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології	Зн 1	Ум 1, Ум 3	К 1, К 2	ВА 2, ВА 3
ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість	Зн 1	Ум 1, Ум 2, Ум 3	К 1, К 2	ВА 2

1	2	3	4	5
Спеціальні компетентності				
СК 1. Здатність ідентифікувати інформацію та усвідомлювати проблеми предметної області, базові засади функціонування сучасної економіки	Зн 1	Ум 1	К 2	ВА 3
СК 2. Здатність обирати й застосовувати положення нормативно-правових актів для якісного виконання завдань та обов'язків професійної діяльності	Зн 1	Ум 1, Ум 2	К 1, К 2	ВА 1, ВА 2, ВА 3
СК 3. Здатність на основі типової методики і знань розраховувати економічні і соціально-економічні показники суб'єктів господарювання	Зн 1	Ум 1, Ум 3		ВА 2, ВА 3
СК 4. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання	Зн 1	Ум 1, Ум 2, Ум 3	К 1, К 2	ВА 2
СК 5. Здатність планувати діяльність суб'єктів господарювання в умовах мінливого середовища	Зн 1	Ум 1, Ум 3	К 1, К 2	ВА 1
СК 6. Здатність вирішувати професійні завдання з організації діяльності окремих підрозділів суб'єктів господарювання	Зн 1	Ум 1, Ум 2	К 1, К 2	ВА 1, ВА 2
СК 7. Здатність виконувати завдання, пов'язані з функціонуванням системи управління суб'єктів господарювання	Зн 1	Ум 1, Ум 2, Ум 3	К 1, К 2	ВА 1, ВА 2
СК 8. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів	Зн 1	Ум 1, Ум 2, Ум 3	К 1, К 2	ВА 1
СК 9. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів господарювання	Зн 1	Ум 1, Ум 3	К 1, К 2	ВА 2
СК 10. Здатність виявляти проблеми і пропонувати шляхи їх розв'язання під час аналізу конкретних ситуацій економічного характеру	Зн 1	Ум 2, Ум 3	К 2	ВА 2

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей

Результати навчання	Компетентності																	
	Загальні компетентності								Спеціальні компетентності									
	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7	СК 8	СК 9	СК 10
РН 1. Знати свої права та обов'язки як члена суспільства, цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні	+	+							+	+				+		+	+	
РН 2. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності			+	+	+		+		+	+		+	+	+			+	+
РН 3. Здійснювати пошук, збирання, оброблення та аналізування інформації у професійній діяльності			+	+	+	+	+		+			+	+			+		+
РН 4. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання для розв'язання практичних ситуацій			+		+	+	+				+	+	+	+	+	+		+
РН 5. Використовувати сучасні інформаційні і комунікаційні технології для розв'язання професійних завдань			+	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+		+	+
РН 6. Проявляти ініціативу та підприємливість щодо розвитку підприємства (підрозділу)			+	+	+		+	+						+		+	+	+

Результати навчання	Компетентності																	
	Загальні компетентності								Спеціальні компетентності									
	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7	СК 8	СК 9	СК 10
РН 7. Володіти економічною термінологією, оперувати категоріями, поняттями предметної області соціально-економічних систем різного рівня		+	+	+	+					+	+	+		+	+	+		
РН 8. Використовувати нормативно-правові акти, що регламентують професійну діяльність	+		+			+				+	+	+	+	+	+	+	+	
РН 9. Розв'язувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності			+		+	+	+				+	+	+	+	+	+		
РН 10. Аналізувати результати діяльності суб'єктів господарювання для визначення напрямів їх удосконалення			+		+	+	+		+	+	+	+		+	+	+		
РН 11. Планувати основні економічні показники підприємства (підрозділу) для підвищення ефективності діяльності			+		+	+	+		+	+	+	+	+					+
РН 12. Розв'язувати професійні завдання з організації діяльності підприємства (підрозділу)			+			+	+	+			+	+		+	+	+	+	+

Результати навчання	Компетентності																	
	Загальні компетентності								Спеціальні компетентності									
	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7	СК 8	СК 9	СК 10
РН13. Володіти методами й інструментарієм для виконання управлінських рішень щодо функціонування підприємств (підрозділу)	+	+	+		+	+	+	+				+	+	+		+	+	+
РН 14. Знаходити оптимальні, обґрунтовані, творчі рішення для розв'язування професійних завдань			+		+	+	+	+		+	+	+	+	+		+		+
РН 15. Володіти навичками міжособистісної взаємодії, які дають змогу досягати професійної мети		+	+	+		+		+	+	+		+	+			+	+	+